

VUOSIKATSAUS 2024

ESPOON YMPÄRISTÖNSUOJELU

Sisältö

Ympäristönsuojelun palvelualue.....3
Viestimme työstämme ja osaamisestamme juttu- ja videosarjalla..... 5
Onnistunut harjoittelu on paras mainos 6
Kehitämme työtämme vaihtamalla kokemuksia
eurooppalaisten kaupunkien kanssa 7
Usein kysyttyä -sivut helpottavat tiedon löytymistä 9

Poimintoja vuodelta 2024 10
Ympäristövalvonta 11
Luonto ja ympäristö..... 18
Ympäristökasvatus 29

Yhteystiedot 34

Espoon ympäristönsuojelu 2024

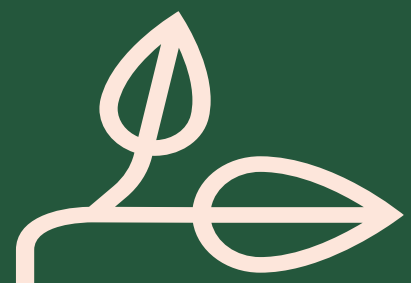
Työryhmä: Anna Ikonen, Katri Luukkonen, Maria Myllynen, Mira Soini, Hanna-Mari Torniainen

Taitto: Espoon kaupunki / Viestintä ja kaupunkitapahtumat

Kansikuva: Saara Olsen

Kuva: Hanna Pajari

Ympäristönsuojelun palvelualue

Ympäristövalvonta

Ehkäisemme ennalta ympäristöhaittoja luvituksen, tarkastusten, neuvonnan ja viestinnän keinoin. Toimimme viranomaisina ja asiantuntijoina muun muassa maaperän pilaantumisessa, melu-, vesi- ja ilmanlaatuasioissa sekä ympäristövahingoissa.

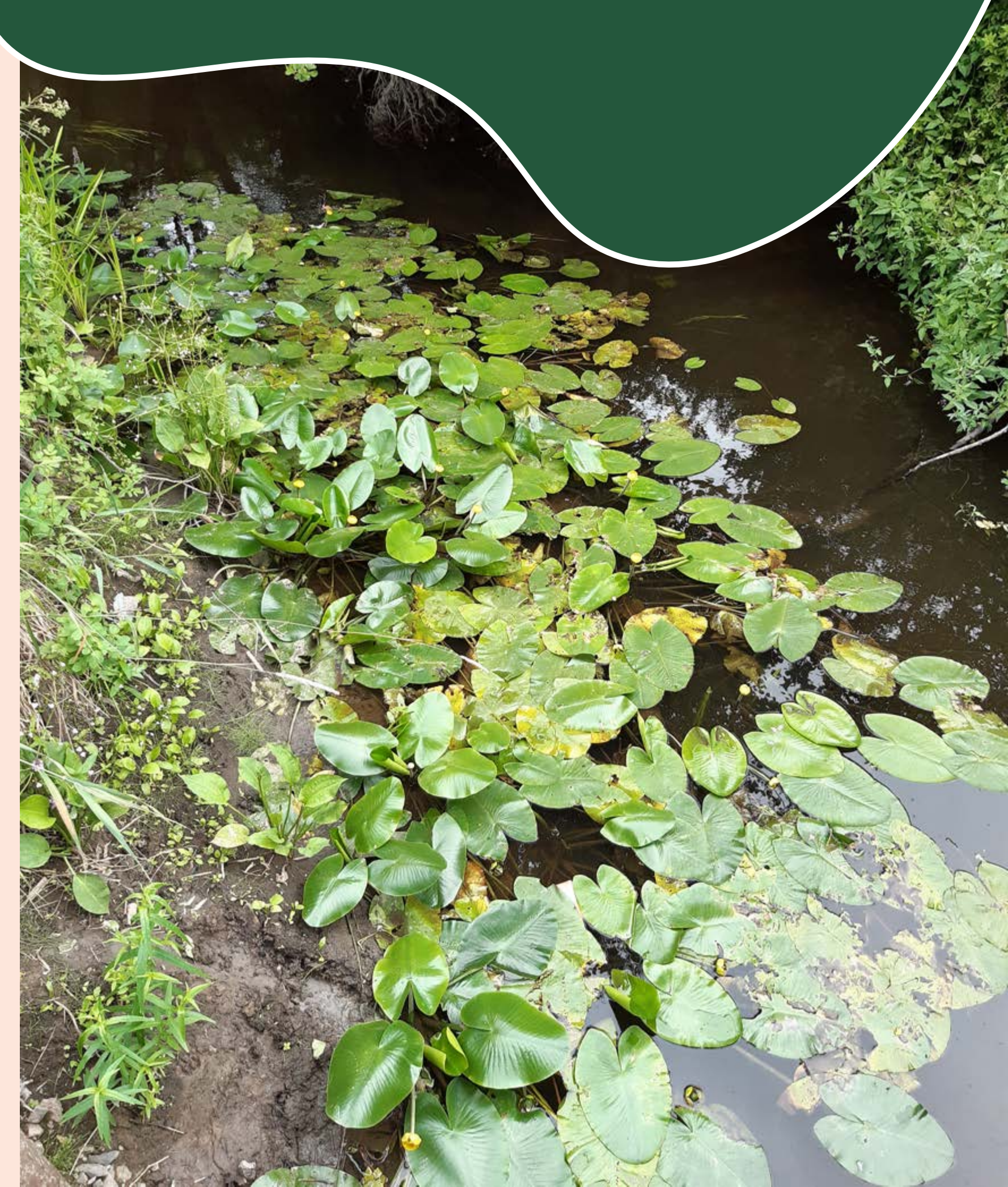
Ympäristökasvatus

Edistämme kestäväää elämäntapaa ja ympäristökasvatusta. Villa Elfvikin luontotalossa tarjoamme tietoa ja elämyksiä luonnosta sekä vinkkejä toimia arjessa kestävämmällä tavalla. Järjestämme myös koulutuksia kasvattajille näistä teemoista.

Luonnonsuojelu ja ilmastonmuutos

Edistämme luonnon, vesien ja ilmaston suojelua ja vahvistamme luonnon monimuotoisuutta. Toteutamme ja edistämme Luontoviisas Espoo -tiekartan toimenpiteitä, jaamme tietoa Espoon luonnosta ja toimimme asiantuntijoina erilaisissa maankäyttöhankkeissa, kuten kaavoituksessa, rakentamisessa, virkistysreittien suunnittelussa ja metsien hoidossa. Tuemme ilmastonmuutoksen hillinnän toimenpiteitä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista.

Vastaamme ympäristönsuojelusta Espoossa. Ympäristönsuojelua ohjaa ympäristö- ja rakennuslautakunta. Ympäristönsuojelussa on kolme yksikköä: ympäristövalvonta, luonto- ja ympäristötieto sekä Villa Elfvikin luontotalo.

Kuva: Sonja Korhonen

Ympäristönsuojelu vuonna 2024

Saimme asukkaita

373 puhelua

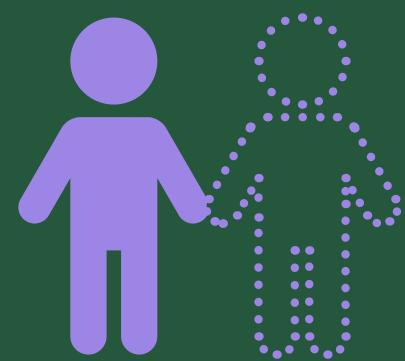

2 428 sähköpostia

516 palautetta

Henkilöstö

26 vakituista työntekijää

10 määräaikaista työntekijää
sijaisina, erilaisissa projekteissa ja oppaina

Vakinaisista työntekijöistä yli

87 % :lla on ylempi korkeakoulututkinto

Teimme

12 ympäristöluvan tai rekisteröinnin valmistelua

40 laitostarkastusta

61 vesihuoltopäätöstä vähentämään ympäristökuormitusta

61 melupäätöstä meluhaittojen vähentämiseksi

220 käyntiä maastossa

877 valvontatarkastusta

8000 annettua lausuntoa tai kommenttia

Villa
Elfvikissä
28 667

asiakasta

Luontoretkeille
osallistui

2 596

Luontokoulussa kävi

1 823
oppilasta

198
opettajaa

Viestimme työstämme ja osaamisestamme juttu- ja videosarjalla

Seuraa meitä somessa

@Espoonymparistonsuojelu

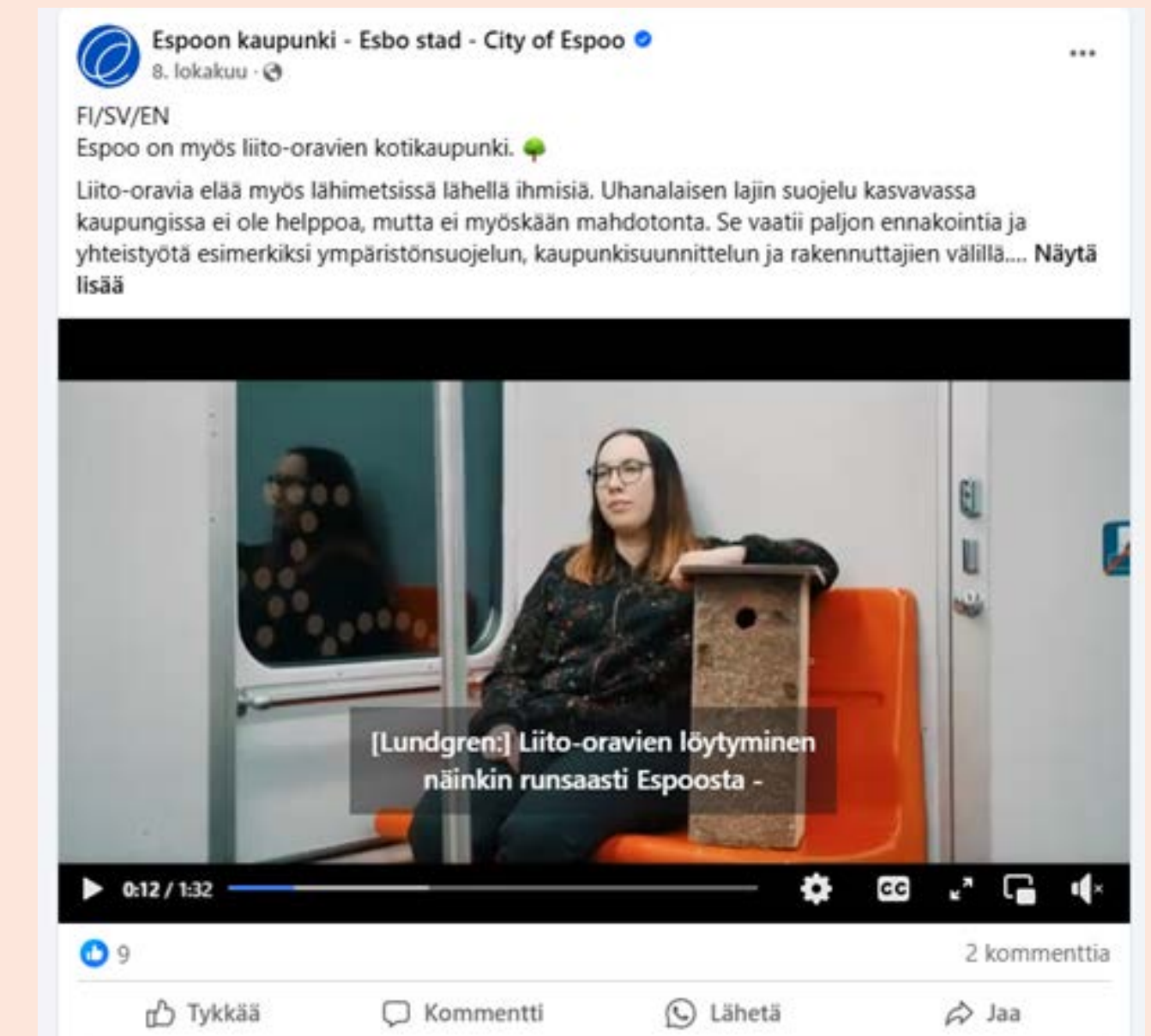
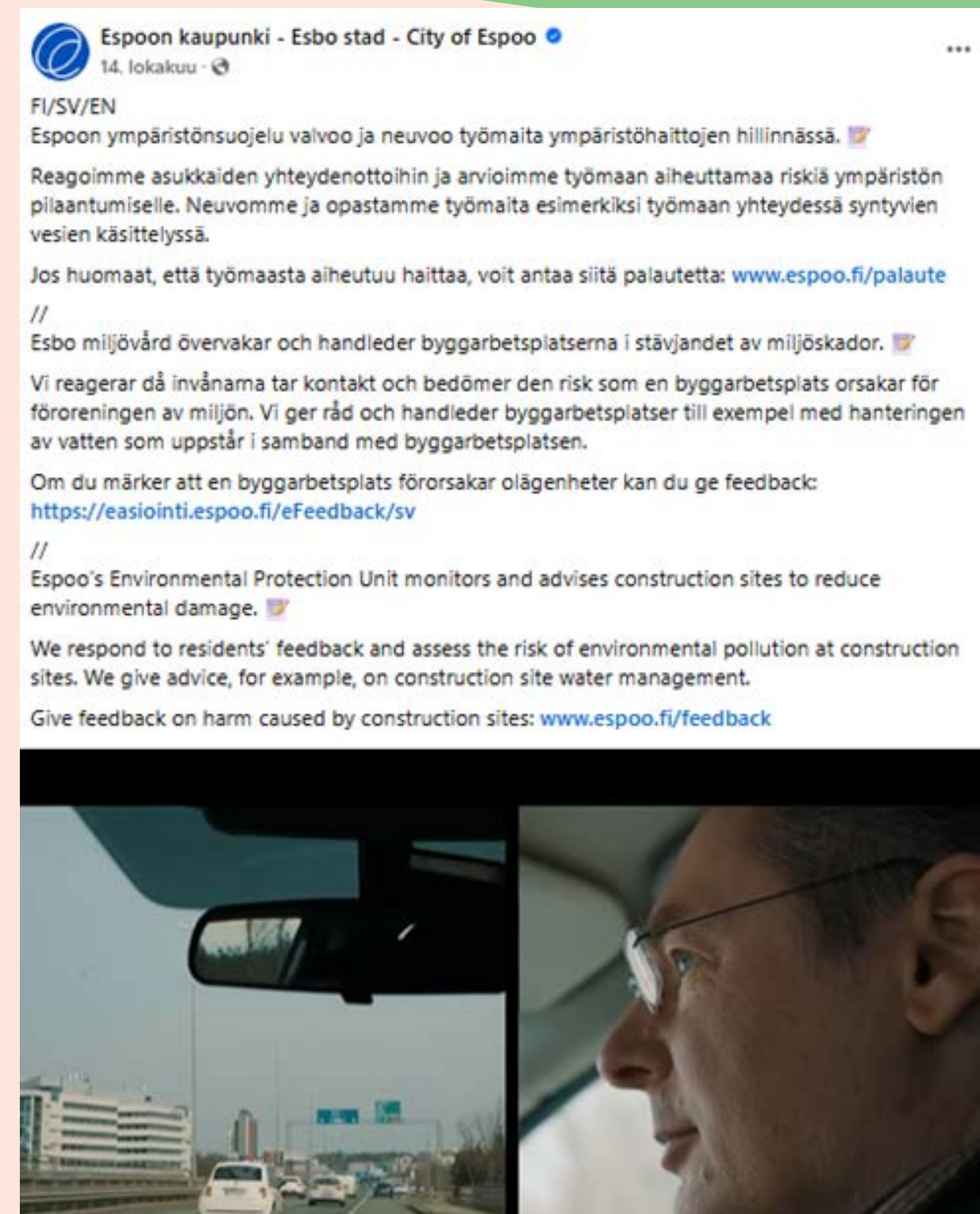

@Villaelfvik

Haluamme olla houkutteleva työyhteisö ympäristöalan asiantuntijoille ja kertoa vaikuttavasta työstämme. Teimme ympäristöhaitoista ja luontoarvoista videot ja viestintää, joissa asiantuntijat kertovat työssään. Nostimme valokeilaan ympäristöasiantuntijat ja ympäristötarkastajat, joiden työ esimerkiksi parantaa liito-oravien suojelua tai hillitsee työmaiden vedestä, pölystä ja melusta aiheutuvia ympäristöhaittoja. Työntekijävideot ovat katsottavissa kaupungin YouTube-kanavalla:

- [Espoo – liito-oravien kotikaupunki](#)
- [Espoolainen liito-orava kaipaa apua päästäkseen Länsiväylän yli](#)
- [Espoon ympäristönsuojelu valvoo ja neuvoo työmaita ympäristöhaittojen hillinnässä - YouTube](#)

Toimitimme lisäksi juttusarjan ympäristönsuojelun asiantuntijoista, jotka kertovat työarjestaan ja urapoluistaan. Syntyi juttusarja espoo.fi-sivuille, somepostaussarja ja intraan uutinen [Me suojellemme Espoon luontoa ja terveellistä elinympäristöä](#).

Kuvakaappaukset Espoon kaupungin Facebook-postauksista.

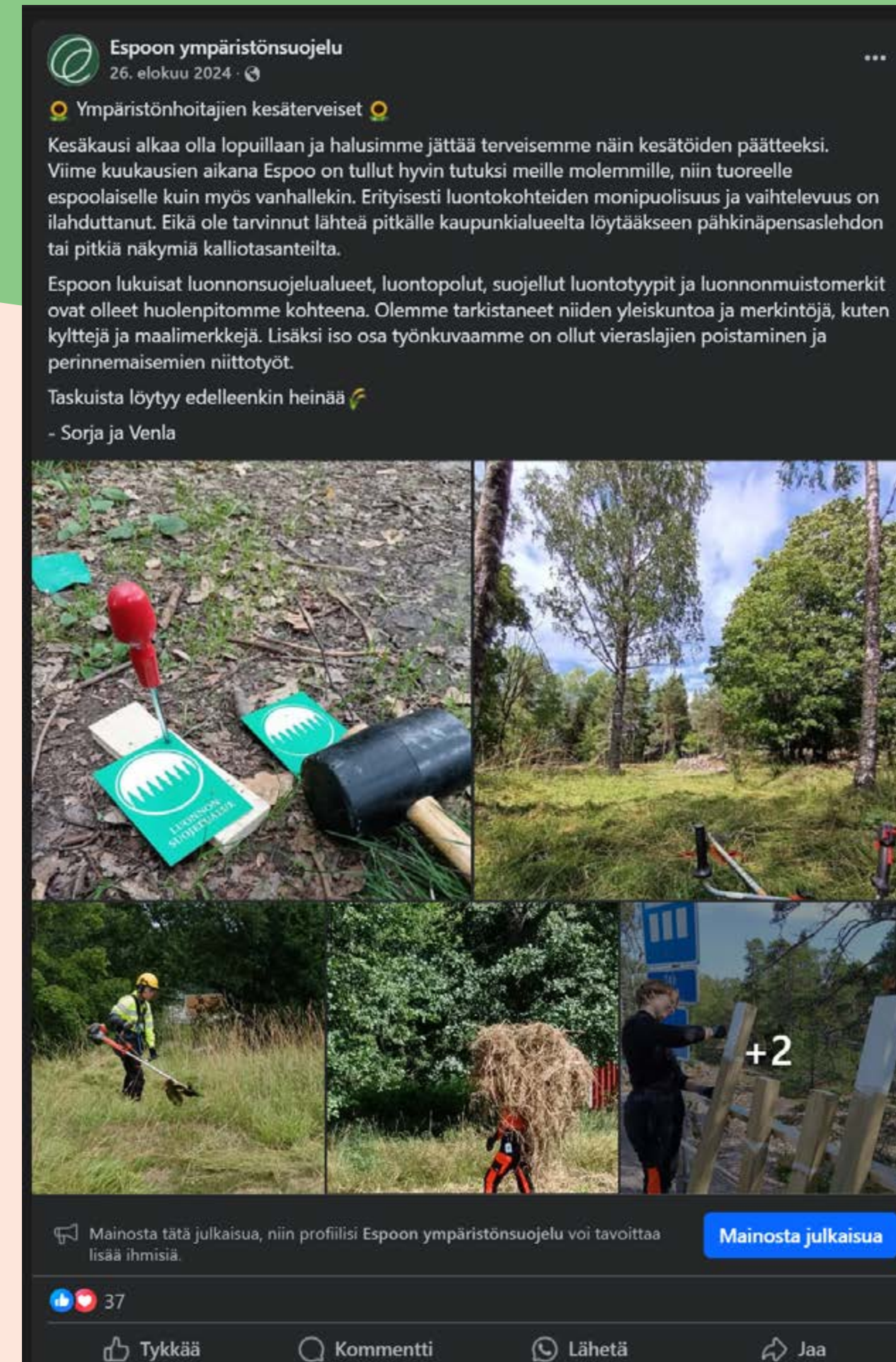
Onnistunut harjoittelu on paras mainos

Vuoden aikana Espoon ympäristönsuojelussa oli 10 harjoittelijaa. Onnistunut harjoittelu on meille parasta mainosta työnantajamielikuvan luomisessa. Koostamme harjoitteluista mielekkäitä ja ammatillisesti kehittäviä kokonaisuuksia, jotka antavat harjoittelijoillemme tukevan ponnahduslaudan työelämään.

Kannustimme harjoittelijoitamme viestimään harjoittelukokemuksestaan Espoon ympäristönsuojelussa. Syntyi monipuolista viestintämateriaalia, kuten postauksia, videoita, valokuvia, jotka julkaistiin kaupunkiympäristön harjoittelijasivuilla.

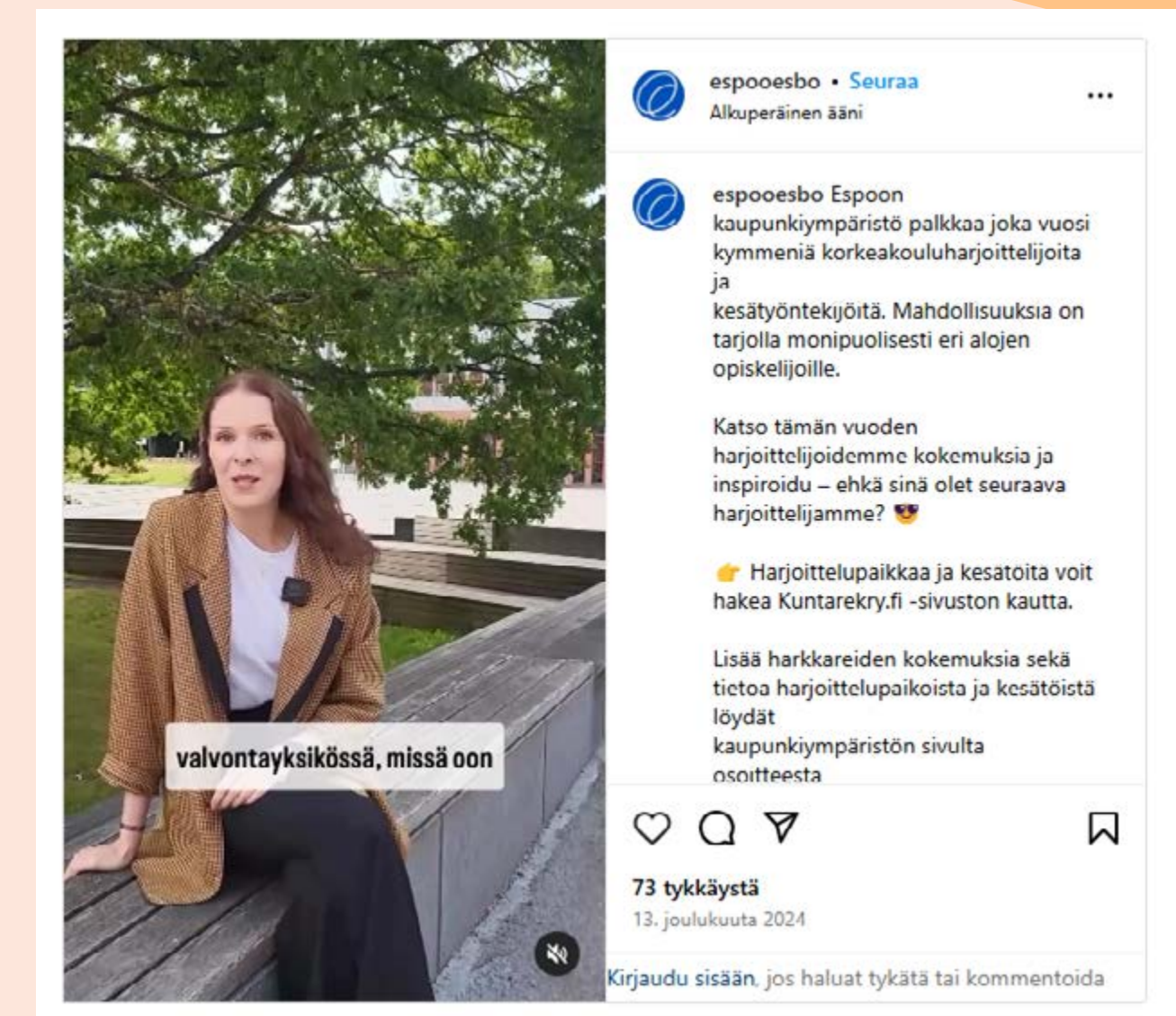
- Diplomi-insinööriopiskelija Sonja pääsi vaikuttamaan luonnonvesien tilaan (espoo.fi)
- Hanna koki työyhteisön tuen ja monipuoliset tehtävät harjoittelunsa parhaiksi puoliksi (espoo.fi)
- Harjoittelussa kaupunkiympäristöllä ([Instagram](https://www.instagram.com/espooymparisto))

Käytämme aineistoa ja sitaatteja esimerkiksi kesän harjoittelijoiden rekrytointi-ilmoituksissa.

”Opin harjoittelussani Villa Elfvikissä paljon hyönteisistä ja ryhmän ohjauksesta. Sain myös hyviä ympäristökasvatus-kontakteja.”

Satu, Kasvatus- ja ohjausalan perustutkinto-opiskelija

Kuvakaappaus Espoon ympäristönsuojelun Facebook-postauksesta ja Espoon kaupungin Instagram-postauksesta.

Kehitämme työtämme vaihtamalla kokemuksia eurooppalaisten kaupunkien kanssa

Osallistuimme Eurocitiesin järjestämään Ympäristöfoorumiin Wienissä 12.-14.11.2024 tarkoituksena oppia ja vaihtaa kokemuksia erityisesti melu- ja ilmastonmuutoksen sopeutumisen kysymyksissä sekä vertailla, miten muut kaupungit valmistautuvat EU:n ennallistamisasetukseen.

Ympäristöfoorumin yleisteemana oli oikeudenmukaisuus ja seminaarin esityksissä ja paneelikeskusteluissa käsiteltiin erilaisin esimerkein asukkaiden osallistamista ja keinoja toteuttaa sosiaalista oikeudenmukaisuutta. Melutyöryhmässä esittelimme Espoon uutta käytäntöä huomioida dB(C):n eli matalataajuuksien tasoa ulkoilmatapahtumien ja konserttien melupäästöjen rajoittamisessa. Esitystä seurannut vilkas keskustelu nosti esiin toimintatapoja, joita on mahdollista testata myös Espoossa. Ilmastonmuutoksen ryhmässä alustimme pienryhmäkeskustelua ilmastonmuutokseen sopeutumisen ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämisen strategiatavoitteista ja synergioista. Ennallistamisasetuksen toimeenpanoa pohtivassa sessiossa esittelimme Luontoviisas Espoo

Tutustumiskäynti puistoon, johon oli rakennettu luonnon monimuotoisuutta tukevia elementtejä.

Kuva: Eurocities

-työtä hyvänä esimerkkinä kokonaisvaltaisesta ja läpileikkaavasta luonnon monimuotoistuksesta. Tutustuimme myös kahteen puistoon, joista toinen oli suunniteltu yhdessä asukkaiden kanssa ja toiseen oli rakennettu elinympäristöjä paikallisille lajeille.

Eurocities on eurooppalaisten kaupunkien yhteistyöverkosto, jonka tarkoituksena on antaa jäsenkaupungeilleen mahdollisuuksia osallistua ja vaikuttaa EU:ssa tehtävään päätöksentekoon. Ympäristönsuojelun asiantuntijat osallistuivat Ympäristöfoorumin melu-, ilmastomuutoksen ja energiatehokkuuden ja viheralueiden ja biodiversiteetin työryhmiin.

Eurocities-seminaari.

Kuva: Eurocities

Usein kysyttyä -sivut helpottavat tiedon löytymistä

Espoon nettisivut on kaupungin merkittävin viestintäkanava, ja sivujen kehittäminen ja päivittäminen on jatkuvaa työtä. Vuoden 2024 aikana päivitimme ja loimme Usein kysyttyjä kysymyksiä -sivuja, joissa annamme ohjeita muun muassa luonnossa liikkumisesta, luonnonvaraisien eläinten käsittelystä, roskaantumisesta, melusta sekä jäte- ja hulevesistä. Tämän kehitystyön ansiosta asukkaat löytävät paremmin tietoa heitä kiinnostavista aiheista. Samalla asukaspalautteiden ja muiden yhteydenottojen määrä vähentyi ja yhteydenotot ohjautuivat suoraan niistä vastaavalle taholle.

- [Usein kysyttyä luonnosta ja luonnossa liikkumisesta](#)
- [Usein kysyttyä luonnonvaraisista eläimistä](#)
- [Usein kysyttyä liito-oravista](#)
- [Usein kysyttyä vesistä](#)
- [Usein kysyttyä melusta](#)
- [Usein kysyttyä roskista ja jätteistä](#)
- [Usein kysyttyä Espoon ilmastotyöstä](#)
- [Usein kysyttyä tekonurmista piholla](#)

Toiminta luonnossa

Löysin laittoman tulipaikan. Mitä sille voi tehdä?

Mitä kasveja tai kasvinosia luonnosta saa poimia?

Saako kaupungin metsään ripustaa linnunpöntön?

Saako kaupungin maille tai luonnonsuojelualueelle piilottaa geokätkön?

Saako kaupungin mailla maata muokata maastopyöräilyrataa varten? Minne voin ilmoittaa mahdollisesti laittomasta maastopyöräilyradasta?

Kaupungin omistamiin metsiin ei saa ripustaa linnunpönttöä ilman lupaa. Jos laitat pöntön esimerkiksi omaan metsääsi tai pihapuuhusi, ethän naulaa pönttöä kiinni puuhun, vaan ripustat sen esimerkiksi paksulla narulla, joka ei vahingoita puun runkoa. Kuva: Noelle Renberg

Kuvakaappaus Espoo.fi-sivustolta, usein kysyttyä –sivulta.

Poimintoja vuodelta 2024

Kuva: Maria Favorin

Ympäristövalvonta

Neuvoimme työmaita vesienkäsittelyssä

Työmaavesien laadukkaaseen käsittelyyn opastava, pääkaupunkiseudun kaupunkien ja HSY:n kanssa yhteistyössä kirjoitettu työmaavesiohje julkaistiin keväällä 2024. Uusi ohje tukee työtä hyvien käytäntöjen yhtenäistämiseksi ja auttaa hillitsemään työmaiden aiheuttamaa vesistökuormitusta.

Kesällä 2024 levitimme tietoa uudesta ohjeesta. Teimme työmaille ennakkoon sovittuja neuvontakäyntejä, joiden aikana keskustelimme uuden Pääkaupunkiseudun Työmaavesiohjeen periaatteista ja jaoimme urakoitsijoille suunnatun kuvalisen työmaavesiohjeen. Dokumentoimme neuvontakäynnit seurantalomakkeella ja keräsimme kuvapankkiin kuvia työmaavesien hallintaratkaisuksista. Viestimme työmaavesien ympäristöhaittojen ehkäisystä sosiaalisessa mediassa sekä julkaisimme siitä uutisen.

Työmaakäynnit ja neuvonta paransivat suoraa kommunikaatiota ja auttoivat työmaan toimijoita ymmärtämään ohjeita paremmin, mikä helpottaa yhtenäisten toimintatapojen omaksumista. Saimme samalla kerättyä arvokasta tietoa työmaavesien hallinnan nykytilanteesta Espoossa. Parempi työmaavesien hallinta edesauttaa vesistöjen hyvän ekologisen tilan saavuttamista.

Pääkaupunkiseudun Työmaavesiohje löytyy HSY:n sivuilta:
julkaisu.hsy.fi/paakaupunkiseudun-tyomaavesiohje.html

Työmaalta poisjohdettavan veden laatua on kaikilla työmailla seurattava ympäristöhaittojen ehkäisemiseksi vähintään aistinvaraisesti.

Kuva: Saara Olsen

Uudet melulinjaukset vähensivät ulkoilmakonserttien meluhaittoja

Otimme käyttöön melupäätöksissä erillisen desibeli-ajan musiikkimelun matalille taajuuksille. Uudistus on vähentänyt asukasvalitusten määrää, eivätkä tapahtumien järjestäjät ole kokeneet uudistusta liiallisena rasitteena. Vertailimme käytäntöjämme ja kokemuksiamme myös muiden eurooppalaisten kaupunkien kanssa Eurocities-verkostossa.

Lautakunta linjasi ehdotuksemme pohjalta ulkoilmatapahtumien päättymisajoista ja tapahtumapäivien määrästä eri tapahtumapaikoilla. Linjaus helpottaa melu-ilmoituspäätösten valmistelua ja tekee niiden sisällöstä ennakoitavampia sekä asukkaille että tapahtumien järjestäjille. Linjaus mahdollistaa, että voimme arvioida paremmin tapahtumamelusta alueelle muodostuvaa haittaa.

Suuret ulkoilmakonsertit ja -tapahtumat voivat aiheuttaa lähiasukkaille ympäristö- ja viihtyisyyshaittoja. Konsertit ja tapahtumat koetaan häiritseviksi erityisesti silloin, kun niissä käytetään äänentoistolaitteistoa ja ne päättyvät vasta kello 20.00 jälkeen.

Ulkoilmakonserttien meluhaittoja vähennetään mm. suuntaamalla äänentoistoa, rajoittamalla äänitasoja ja soittoaikoja sekä tiedottamalla.

Kuva: Noelle Renberg

Valvoimme betoniasemia ja murskaamoita

Tarkastimme vuonna 2024 polttoaineiden jakeluasemia, betoniasemia, jätteenkäsittelylaitoksia, energiantuotantolaitoksia, murskaamoita ja maankaatopaikkoja sekä näiden vuosiraportteja. Usein huomautettavaa löytyy ympäristöriskien hallinnasta tai lupamääräysten noudattamisesta.

Merkittäviä lupakohteita on Kulmakorvessa, jossa teimme useita tarkastuksia louhinta- ja murskauslaitoksiin. Valvoimme, että toimijat ehkäisevät ympäristöhaittoja ja noudattavat ympäristöluvan määräyksiä mm. melusta ja pölystä.

Valmistelimme ympäristöluvan Espoon kaupunkitekniikan keskukselle, joka hyödynsi 30 000 tonnia jätteeksi luokiteltavaa betonimursketta Kulmakorpi I - louhinta-alueen reunaluiskien rakentamisessa. Ympäristöluvalla varmistimme, että toiminnasta ei aiheudu ympäristö- ja terveyshaittoja. Mahdollistimme purku-betonijätteen hyödyntämistä ja luonnonmateriaalien säästämistä.

Vuosittain tarkastamme neljänneksen sadasta Espoon valvontakohteesta, joilla on ympäristölupa, rekisteröinti tai ilmoituspäätös.

Pölyämisestä aiheutuvia haittoja hillitään säännöllisellä kasteluvaunun käytöllä.

Kuva: Lea Salonpää

Tarkastimme hevostalleja ja Sortti-kontit

Vaarallisen jätteen käsittely voi aiheuttaa ympäristön pilaantumista. Tarkastimme kolme ammattimaista jätteen kerääjää, kuten Sortti-kontit. Samalla selvitimme jätelain mukaisia lupamääräyksiä ja puutuimme epäkohtiin.

Kartoitimme Espoon toiminnanharjoittajia, joista noin 400 sijaitsee herkän vesistön äärellä tai niissä on muu ympäristön pilaantumisen riski. Lisäksi selvitimme vuodessa noin 400 haittailmoitusta asukkailta.

Estimme ympäristön pilaantumista tarkastamalla riskikohteita. Meillä on valvottavana 12 jätelain perusteella rekisteröityä kohdetta, 14 merenkulun ympäristönsuojelulain alaista kohdetta ja 60 nitraattiasetuksen alaista kohdetta. Valvomme myös pesuloita, varikoita, kaatopaikkoja, tutkimuslaitoksia, jätevedenpuhdistamoita sekä lumenkaatopaikkoja.

Vähensimme vesistökuormitusta tarkastamalla kahdeksan eläinsuojaa. Neuvoimme myös riskeistä, joita hevostalleilla on vesien sekä maaperän pilaantumiselle.

Vaaralliset jätteet voi viedä 11 Sortti-keräyskonttiin, jotka tarkastimme vuonna 2024.

Kuva: Aron Larsson

Vähensimme vaarallisten jätteiden ympäristöriskejä

Valvontaprojektina selvitimme autokorjaamojen ympäristöriskejä. Espoossa on noin 400 autokorjaamoa, joista 100 on herkkien vesistöjen lähistöllä. Tarkastimme 30 korjaamosta miten niillä käsitellään vaarallisia jätteitä.

Valitsimme korjaamot riskiperusteisesti mm. pohjavesialueilta ja arvokkaiden virtavesien valuma-alueilta. Korjaamoista vain kolmasosalla oli vaadittavat suoja-
altaat jäteöllyille ja vaarallisille nesteille. Vaarallisten jätteiden kierrätyksessä oli puutteita jopa puolella. Esimerkiksi öljyisiä jätteitä hävitettiin sekajätteenä ja käytettyjä akkuja luovutettiin luvatta ulkopuolisille tahoille.

Valvomme auto- ja konekorjaamoja myös jatkossa.

Esimerkki vaarallisten aineiden puutteellisesta säilytyksestä. Tankki on vapaasti ulkopuolisten saatavilla ja suoja-allas puuttuu.

Kuva: Hanna Pajari

Asianmukaisesti hoidettu vaarallisten aineiden säilytys: lukitun kontin sisällä on kaksoisvaippaiset säiliöt ja kanisterien alla suoja-
altaat.

Kuva: Hanna Pajari

Ehkäisimme suurten rakennushankkeiden ympäristöhaittoja

Espoossa käynnistyi useita suuria rakennushankkeita, kuten Espoon kaupunkiradan ja Hepokorven datakeskuksen rakentaminen. Työmailla tehdään mm. paalutusta, louhintaa ja murskausta. Olemme huomioineet lähiasutuksen, päiväkodit ja muut herkät kohteet melupäättöksissämme. Meluhaitan vähentämiseksi olemme asettaneet määräyksiä käytettävästä kalustosta, melusuojauksesta, työajoista ja äänitasosta.

Melun lisäksi isoilla työmailla pitää huomioida myös pöly ja vesi. Annoimme tarvittavia määräyksiä pölyn- torjunnasta, työmaavesien käsittelystä, tiedottamisesta, herkkien kohteiden huomioimisesta, kemikaalien käsittelystä ja jätehuollosta.

Näillä määräyksillä ja niiden valvonnalla varmistamme, että työstä aiheutuvat haitat ihmisille ja ympäristölle pysyvät kohtuullisina ilman, että rakentaminen vaikeutuu tai hidastuu.

Espoon kaupunkiradan louhintaa Kaupunginkalliossa.

Kuva: Lasse Kämpe

Teimme meluntorjunnan toimintasuunnitelman

Vähennämme asukkaiden altistumista pitkä- ja lyhytaikaiselle liikennemelulle. Neljännes espoolaisista altistuu liikennemelun haittoille.

Liikennemelusta aiheutuvien haittojen vähentämiseksi laadimme ympäristömeludirektiivin mukaisen meluntorjunnan toimintasuunnitelman yhteistyössä Espoon ja Kauniaisten kaupunkien kanssa. Otimme myös asukkaat mukaan suunnitelman tekoon toteuttamalla heille kyselyn.

Vuosille 2024–2028 tehtyyn suunnitelmaan on koottu 13 toimenpidettä. Meluntorjuntakeinot liittyvät muun muassa maankäyttöön, liikenteeseen, melusteisiin ja hiljaisiin alueisiin. Viestimme valmiista suunnitelmasta ja toimenpiteistä asukkaille mediatiedotteella.

Neljäsosa espoolaisista altistuu tieliikenteen melulle.

Kuva: Maria Favorin

Luonto ja ympäristö

Luontoviisas Espoo –tiekartan avulla parannamme luonnon monimuotoisuutta

Espoo-tarina asettaa kunnianhimoisen tavoitteen saavuttaa luonnon kokonaisuuskentymättömyys. Se tarkoittaa, että vuoteen 2035 mennessä käytössämme ovat sellaiset keinot, joiden avulla luonnon monimuotoisuus ei enää heikkene.

Vuoden 2024 aikana valmistui Luontoviisas Espoo –tiekartta, joka sisältää Espoon tavoitteet ja käytännön toimintatavat luonnon monimuotoisuuden hyväksi.

Luontokatoa ehkäistään koko kaupungin voimin ja tiekartta valmisteltiin yhteistyössä erityisesti Kaupunkisuunnittelukeskuksen ja Kaupunkitekniikan keskuksen kanssa kaupunginhallituksen päätettäväksi.

Toimintatapojen kehittäminen luontoa huomioivaksi on jatkuvaa. Vuonna 2024 edistimme Luontoviisas Espoo -työn tavoitteita esimerkiksi järjestöyhteistyötä kehittämällä: kartoitimme Espoossa toimivien järjestöjen kiinnostusta ja mahdollisuuksia toimia luonnon hyväksi kaupungin kumppanina. Työ jatkuu ja tarkentuu tulevana valtuustokausina.

Luontoviisas Espoo

Uudet luonnonsuojelualueet edustavat Espoon suoluonnon helmiä

Neljä uutta luonnonsuojelualueetta turvaa yhteensä yli 120 ha arvokasta luontoa. Valmistelimme esitykset Espoon maille perustettaviksi uusiksi luonnonsuojelualueiksi. Suojelupäätökset näistä saamme vuonna 2025 Ely-keskukselta.

Uusista suojelualueista kolme on suokohteita. Soiden suojelu on tärkeää, sillä noin puolet soiden luontotyypeistä on uhanalaisia koko maassa. Luonnontilaiset suot myös sitovat ja varastoivat paljon hiiltä.

Gumbölessä sijaitseva Teirinsuo–Vitmossen on yksi Espoon edustavimmista suoalueista. Alueelta on löydetty paljon uhanalaisia kasvilajeja, mm. hetesaraa. Soukan Mätäjärvi on puolestaan entinen järvi, joka on nykyisin keskiosiltaan rehevää tervaleppäluhtaa. Uuteen suojelukohteeseen voi tutustua Hanikan luontopolun pitkospuita pitkin. Kalajärvellä sijaitseva Pitkoskorpi laajentaa Tremanskärrin luonnonsuojelualueetta noin kolmella hehtaarilla. Pyy viheltää alueen keskiosan viehättävää tupasvillakorpea ympäröivissä tiheissä metsissä.

Hynkänlammen koillispuolinen, lähes 80 ha laajuinen metsäalue Pirttimäen kupeessa yhdistää olemassa olevia suojelualueita toisiinsa ja vahvistaa ekologista yhteyttä. Alue on laaja arvokas kokonaisuus erityyppisiä metsiä ja puustoisia soita.

Teirinsuo, Pitkoskorpi ja Mätäjärvi

Kuvat: Tia Lähteenmäki

Jatkoimme Pitkä- ja Lippajärven järvikunnostuksia

Tehostimme Pitkäjärven valuma-alueen Vanhan-kartanonpuron tarkkailua. Toteutimme kunnostussuunnitelman mukaisia toimenpiteitä Pitkäjärvellä ja Loojärvellä. Hoitokalastukset tehtiin Pitkäjärvellä syysnuottauksella ja Loojärvellä yhteistyössä Kirkkonummen kanssa.

Pitkäjärven vesienhallintasuunnitelman mukaisesti sen valuma-alueelle valmistui tulvatasanne, joka viivyttaa ja puhdistaa valumavesiä ennen niiden päätymistä järveen. Tämä auttaa hillitsemään rehevöitymistä, ehkäisee alueella esiintyviä tulvia ja parantaa vedenlaatua.

Seuraamme vuosittain Espoon järvien ja virtavesien vedenlaatua.

Hoitokalastusta Lippajärvellä.

Kuva: Noelle Reneberg

Avasimme Suvisaariston ensimmäisen luontopolun

Espoon Suvisaariston luontoon pääsee nyt tutustumaan entistä paremmin, sillä Bergön lintutornin yhteyteen avattiin elokuussa 2024 luontopolku. Tämä 2,5 kilometrin mittainen reitti mutkittelee kuivien kalliomänniköiden, rehevien korpien ja kuusivaltaisten kangasmetsien läpi. Tarkkasilmäinen retkeilijä saattaa löytää reitin varrelta mäyrän tai ketun pesänkin.

Bergön luontopolun yhteyteen suunnittelimme taulut, jotka kertovat haavan elinkierrosta ja maankohoamisesta alueella.

Bergön luontopolun uudet infotaulut.

Kuva: Anna Hakala

Bergön luontopolun opasteet.

Kuva: Anna Hakala

Paransimme liito-oravien suojelua kaupunkiympäristössä

Toteutimme yhteistyössä hankekaupunkien kanssa oppaan hyvistä käytännöistä liito-oravien suojelusta kaupunkiympäristössä Liito-orava-LIFE –hankkeessa. Esittelimme hyviksi tunnistettuja keinoja ja työkaluja, joiden avulla liito-oravan elinympäristöverkostot voidaan turvata kunnissa. Lisäksi tarkastelimme, kuinka hyvin asemakaavamerkinnot ovat toteuttaneet suojelua.

Hankkeessa istutimme lisää puita heikentyneille kulkuyhteyksille Latokaskessa, Suvisillassa ja Finnoonlaaksossa. Finnoonlaaksossa tuimme kulkuyhteyttä myös hyppytolpin. Teetimme liito-oravien radioseurannan ja hoidimme Hyljelahden virkistysmetsää niin, että metsä säilyi asukkaille turvallisena ja liito-oravan elinalueena. Hankkeen aikana verkostoiduimme, kerroimme osaamisestamme, opimme toisilta hankekumppaneilta ja hyödynsimme kansainvälistä hankerahoitusta.

Espoon kaupunki osallistui yhdessä 18 kumppanin kanssa vuosina 2018–2025 Metsähallituksen vetämään Liito-orava -LIFE -hankkeeseen.

Luontokartoittaja on laittanut liito-oravalle radiopannan liito-oravien elinalueseurantaa varten.

Kuva: Laura Ahopelto

Jatkoimme työtä puhtaamman Itämeren hyväksi

Julkaisimme uuden Itämerihaasteen toimenpideohjelman vuosille 2024–2028. Koordinoimme Itämerihaastetta ja seurasimme toimenpiteiden toteutumista. Uusimmassa toimenpideohjelmassa on 42 toimenpidettä, joista suurin osa on jo aloitettu.

Kesällä 2024 toteutimme merialueiden vedenalaisen luonnon ja rannikon pienvesien tilan kartoitukset. Itämeri-päivänä järjestimme Itämeri-aiheisen elokuvanäytöksen Minun Mereni ry:n kanssa lisätäksemme tietoisuutta meremme tilasta ja siihen kohdistuvista paineista. Elokuvan avulla halusimme herättää keskustelua ja innostaa ihmisiä toimimaan Itämeren hyväksi.

Osallistuimme myös ”Mahanpuruja muovista” -kampanjaan, jonka tavoitteena on nostaa tietoisuutta hulevesiviemäriin valuvista hulevesistä, jotka johdetaan lähes kaikkialla suoraan puhdistamatta lähimpään vesistöön. Kampanjan avulla haluamme parantaa ymmärrystä siitä, miten voimme estää roskien ja haitallisten aineiden pääsyn vesistöihin ja sitä kautta Itämereen.

Iso ja pieni Blindsund.

Kuva: Meiju Tirkkonen

Mahanpuruja muovista -kampanja kiinnitti huomiota viemäreiden mukana valuviin roskeen ympäristöön.

Kuva: Anna Ikonen

KYT-lumoverkoston avulla rakennamme yhteistyötä luontoasioissa

Tiedonvaihdon ja yhteistyön lisäämiseksi perustimme toimialan sisäisen KYT-lumoverkoston. Se herätti paljon kiinnostusta ja vuoden loppuun mennessä siihen oli ilmoittautunut mukaan yli 70 toimialalla työskentelevää asiantuntijaa, päällikköä ja johtajaa.

Kahden tapaamisen aiheina olivat kotimaisten luonnonkasvien käyttö viherrakentamisessa sekä luontotiedon kerääminen ja hallinta. KYT-lumoverkosto edistää myös kansallisen Luontoviisaat kunnat -verkoston asettamia tavoitteita.

KYT-lumoverkosto toimii keskustelufoorumina, jonka avulla vauhditamme yhdessä työtämme Espoon luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Kuvat: Janne Ketola

Vahvistamme kaupunkiympäristön ilmasto-osaamista

Kaupunkiympäristön asiantuntijoiden oma ilmastoverkosto jatkoi säännöllisiä tapaamisiaan vuonna 2024. Verkostoon kuuluu neljäkymmentä ilmastoasioista kiinnostunutta asiantuntijaa eri puolilta kaupunkiympäristön toimialaa. Ympäristönsuojelu koordinoi verkostoa. Tapaamisten teemat valikoituvat ajankohtaisuuden ja verkoston jäsenten toiveiden perusteella. Tänä vuonna verkostotapaamisissa keskustelimme mm. kestävästä rakentamisesta ja rakentamisen muuttuvasta lainsäädännöstä, kiertotalouden Green Dealista ja Espoon kiertotaloustyöstä, Espoon kasvihuonekaasupäästöistä ja uudesta Hiilineutraali Espoo 2030 -tiekartasta sekä hiilinieluista ja Kuntanienlu-hankkeen tuloksista.

Ilmastonmuutoksen sopeutumisen työryhmä kokoontui vuoden aikana kaksi kertaa. Työryhmä seurasi ja päivitti sopeutumisen toimenpideohjelman toteutumista ja keskusteli ajankohtaisista sopeutumisen asioista.

Ilmastonmuutos lisää hellejaksoja ja kasvattaa kuivuuden riskiä Espoossa.

Kuva: Saara Olsen

Uusi luontotietojärjestelmä paransi luontotiedon hallintaa

Kaupunkiympäristön toimialan keskuskeskukset tilaavat vuosittain ison määrän luontoselvityksiä, joista tulee paljon paikkatietoa. Aiempi tapa tallentaa luontotietoa oli vanhanaikainen ja sirpaleinen. Uusi luontotietojärjestelmä auttaa hallinnoimaan Espoon luontotietoa paremmin. Luontotietojärjestelmän avulla luontoselvityksistä saatava tieto tulee käyttöön tehokkaammin, kun kaikki luontoselvitysten tiedot ovat samassa paikassa.

Luontotietojärjestelmään tallentuu luontoselvityksissä kerättävää aineistoa, kuten tietoa lajeista ja luontotyypeistä. Luontoon liittyvää tietoa tarvitaan varsinkin maankäytön ja rakentamisen taustatietona sekä luonnon monimuotoisuuden kartoittamiseksi.

Uusi luontotietojärjestelmä koostuu

- Luontotietoportaalista, jolla hallinnoidaan luontoselvityksiä
- Luontotietokannasta, jossa säilytetään ja hallinnoidaan luontopaikkatietoa
- Rajapinnasta, jonka kautta luontopaikkatietoa siirretään nähtäville muihin järjestelmiin

Järjestelmä otetaan kunnolla käyttöön vuoden 2025 aikana.

Luontotietojärjestelmän kehittäjätiimi sai kaupunginjohtajan innovaatiokilpailussa kunniamaininnan.

Luontoselvityksissä gps:n avulla saadaan sijaintitietoa luontoarvoista, jotka voidaan tallentaa uuteen järjestelmään.

Kuva: Noelle Renberg.

Uutta tietoa luontoarvoista sekä vesiltä että maalta

Toteutimme vesistökartoituksia sekä pienvesiin että merialueille. Pienvesiselvityksen tavoite oli selvittää pienvesikohteiden tyyppi, luonnontilaisuus sekä pienvesille ominaista lajistoa. Lampikohteilta inventoitiin myös sudenkorennot. Pienvesiselvityksessä inventoitiin yhdeksän lähdettä ja kahdenksan lampea. Lähteet eivät olleet enää luonnontilaisia, mutta arvokkaita lampikohteita löytyi.

Merialueen vedenalaiset kartoitukset selvittivät uhanalaisia luontotyyppejä neljästä Espoon sisäsaariston kohteesta. Ne arvioivat alueiden vedenalaisen luonnon monimuotoisuutta ja niiden soveltumisen suojelualueiksi. Toteutimme myös pesimälinnustoselvityksen kohteiden lintuluodoista. Linnustollisesti arvokkaimmat kohteet olivat Soukanluodot ja Linholmin pohjois- ja itäpuolen karit.

Lisäksi toteutimme uhanalaisten luontotyyppien selvityksiä Kaakkois-Espoossa. Näin jatkoimme vuonna 2020 aloitettua selvitystyötä, joka tunnistaa kaupungin alueella sijaitsevat uhanalaiset luontotypit. Selvitystyö keskittyi erityisesti soihin ja lehtoihin, sillä niissä esiintyy runsaasti uhanalaisia luontotyyppejä.

Soukanluodot

Kuva: Faunatica

Käynnistimme ennallistamista ja kompensatiota pilotoivan projektin

Vuonna 2024 aloitimme Espoon kaupungin mailla sijaitsevien metsien, soiden ja virtavesien ennallistamisen projektin. Ennallistamisella tarkoitetaan toimia, joilla ihmistoiminnan takia heikentynyt tai muuttunut ekosysteemi palautuu mahdollisimman lähelle luonnontilaa. Ennallistamisen tavoitteena on luontokadon hidastaminen ja ekosysteemipalveluiden turvaaminen.

Projektissa tarkastelimme noin 60 kohdetta, joista potentiaalisesti ennallistamiskelpoisiksi tunnistimme 18 kpl ja mahdollisesti ennallistamiskelpoisiksi 15 kpl. Kohteiden inventointi ja ennallistamisten suunnittelu aloitetaan vuonna 2025. Varsinaisesti ennallistamaan pääsemme vuonna 2026. Ennallistettavat kohteet viedään ekologisen kompensaation pankkiin, josta kohteita voidaan tulevaisuudessa käyttää ekologisen kompensaation hyvityskohteina.

Ojitettu metsä voi sopia ennallistamiskohteeksi.

Kuva: Suvi Kolu

Ympäristökasvatus

Villa Elfvikin luontotalo oli avoinna vesikattoremontista huolimatta

Yli 120 -vuotiaan jugendhuvilan vesikattoremontti alkoi kesällä 2024. Remontissa purettiin vanha tiilikatto ja talven aikana tehdään tarvittavat korjaukset ja rakennetaan uusi tiilikatto. Remontti on vaikuttanut kävijämäärään, eikä 30 000 asiakaskäynnin tavoitetta täysin saavutettu vuonna 2024.

Luontotalossa järjestimme toimintaa normaalisti. Esimerkiksi luontokoulussa opetusta sai 91 espoo-laista koululuokkaa. Syksyllä kasvatus- ja ohjausalan opiskelija veti koululuokille toiminnallisia kestävän elämäntavan oppitunteja, joilla oppilaat ratkaisivat Kestävän elämäntavan polun arvoituksen.

Uutena palveluna aloitimme syksyllä 2024 toiminnalliset näyttelyopastukset Espoon luontoa esittelevässä Eläköön Espoo -näyttelyssä. Eri teemaisia lyhyitä opastuksia on tarjolla sunnuntaisin.

Talo on ollut suojateltassa, mikä on vaikuttanut kävijämääriin etenkin juhlatilavarausten osalta.

Kuva: Katri Luukkonen

Tuotimme selkokielistä materiaalia luontovalistukseen

Mukautimme jo olemassa olevia materiaaleja selkosuomeksi Villa Elfvikissä. Suuntasimme selkokieliset materiaalit kävijöille, jotka vielä opettelevat suomea tai joilla on kielellisiä vaikeuksia. Helppolukuisista materiaaleista hyötyvät kaikki.

Mukautettuja materiaaleja ovat Eläköön Espoo! -näyttelyn tekstit, Väinö Varis -luontopolun tarina- ja tehtävävihko sekä Luonnon helmassa -luontopolkutaulujen tekstit. Tekstin lisäksi kiinnitimme huomioita opasvihkojen ulkoasuun: taitoimme väljästi ja lisäsimme tekstiä havainnollistavia kuvia.

Lisäksi käsikirjoitimme selkokielisen esittelyn Villa Elfvik -huvilan vaiheista. Esittelemme huvilaa erilaisille ryhmille ja käytämme käsikirjoitusta esittelyn tukena. Projektissa järjestimme myös henkilökunnalle koulutuksen, jossa opimme selkokielellä puhumisesta.

Eläköön Espoo -näyttelyn selkoesitteelle saimme Selkokeskuksen myöntämän selkotunnuksen. Luontopolkuvihkoille tunnusta haetaan keväällä 2025.

Yhteistyön ansiosta kouluvierailut ilmasto- ja luontotoeista saivat jatkoa

Tarjosimme Luontokatoa torjumaan ja Ilmasto- tekoja -oppituntimateriaalit koulujen käyttöön myös lukuvuonna 2024–2025. Koulutimme Ympäristökoulu Polun henkilökuntaa pitämään kouluvierailuja.

Oppitunteja pidettiin suomen ja ruotsin kielellä.

Oppimateriaalia on käännetty myös ruotsin kielelle. Kuvakaappaus Klimatgärningar tillsammans –esitysmateriaalista.

Veimme asukkaita luontoon ja toimimaan luonnon hyväksi

Osallistimme asukkaita luontotyöhön järjestämällä talkoita Laajalahden luonnonsuojelualueella. Vieraslajitalkoissa poistimme kesäkuussa jättipalsamia ja elokuussa korallikanukkapensasta. Perinnemaisematalkoissa osallistujat tutustuivat perinteiseen tapaan korjata heinää. Talkoolaiset nostivat niityn heinät ja kukkakasvit seipäille. Talkoisiin osallistui yhteensä 34 henkilöä.

Maksuttomat luontoretket eri puolille Espoota ja Villa Elfvikin lähiympäristöön olivat edelleen suosittuja. Vuoden 2024 uutuusretki oli retki Olarin terveysluontopolulle. Kokosimme pääkaupunkiseudun kuntien järjestämät retket yhteiseen painettuun luontoretkikalenteriin, jota jaoimme Villa Elfvikissä, asiointipisteissä ja kirjastoissa.

Suosittulla Iso Huopalahden iltalaulajaretkellä havaittiin 52 lintulajia.

Kuva: Riitta Pulkkinen

Haitallinen vieraslaji jättipalsami on helppoa kitkeä.

Kuva: Riitta Pulkkinen

Kannustimme espoolaisia asukkaita ja rakennusalan yrityksiä pihapuiden säästämiseen

Tuotimme yhdessä rakennusvalvonnan kanssa viestintäsisältöjä, joissa kerroimme puiden hyödyistä ja merkityksistä kaupungissa sekä mahdollisuuksista säästää pihalla kasvavia puita esimerkiksi rakentamisen aikana. Puu paikallaan -viestintä-kampanjan aikana:

- Suunnittelimme, tuotimme ja painatimme esitteen, joka on jaossa kirjastoissa, asiointipisteissä ja Villa Elfvikin luontotalossa sekä erilaisissa tapahtumissa
- Tuotimme sisältöä sosiaaliseen mediaan ja Espoon omiin julkaisukanaviin
- Vinkkasimme aiheesta rakennus-, viherrakentamis- ja kiinteistöalan ammattiyhdistyksiä ja -julkaisuja ja kannustimme heitä sisältöjen jakamiseen
- Jaoimme aiheesta tietoa kaupungin sisällä ja muiden kaupunkien edustajille

Apunamme viestintäsisältöjen suunnittelussa toimi viestintätoimisto KasKas. Puu paikallaan -viestintä jatkuu myös tulevana vuosina. Tutustu sisältöihin:

www.espoo.fi/puupaikallaan

Puut varjostavat ja viilentävät taloa ja sen ympäristöä. Lisäksi puut auttavat hulevesien hallinnassa.

Kuva: Vilja Pursiainen

Yhteystiedot

Espoon ympäristönsuojelu

Käyntiosoite: Tekniikantie 15
PL 44, 02070 ESPOON KAUPUNKI

ymparisto@espoo.fi

puh. 09 8162 4832 (ma-pe 10-15.30)

espoo.fi/palaute

[www.espoo.fi/fi/asuminen-ja-rakentaminen/
ymparistonsuojelu](https://www.espoo.fi/fi/asuminen-ja-rakentaminen/ymparistonsuojelu)

Villa Elfvikin luontotalo

Käyntiosoite: Elfvikintie 4
PL 60440, 02070 ESPOON KAUPUNKI

villaelfvik@espoo.fi

puh. 043 826 9208

www.espoo.fi/villaelfvik

Kuva: Meiju Tirkkonen